

Tilsynsrapport - sak 2024-06

Vedlikehold av vegdekke
Statens vegvesen

Saksnummer	2024-06
Publiseringsdato	17.01.2025
Tilsynslag	Thomas Ruud Sollien, tilsynsleder Thomas Sjøflot, fagrevisor veg
Ressurs	Ole Johan Dahl, ekstern ressurs Ida Blomhoff Pedersen, juridisk ressurs
Tilsynspart	Statens vegvesen
Tilsynsform	Systemtilsyn

Om rapporten

Denne rapporten er basert på tilsyn i Statens vegvesen. Tilsynssaken omhandler vedlikehold av vegdekke

Rapporten inneholder en oppsummering av tilsynet og en presentasjon av tilsynsfunn.

Tilsynspart skal innen fastsett frist komme med tilbakemelding på hvordan avvikene vil bli håndtert, samt med en tidsplan for gjennomføring.

På bakgrunn av denne tilbakemeldinga vil Vegtilsynet vurdere videre oppfølging, eller lukking av avvikene.

Vegard Hansen
direktør

Thomas Ruud Sollien
tilsynsleder

Rapporten er godkjent elektronisk og har ingen signatur.

Sammendrag

I én av fire dødsulykker på norske veier i 2023 var dårlige veier en medvirkende årsak til ulykken. I perioden 2014 – 2022 har forhold ved vegdekke medvirket til 45 dødsulykker på riks- og europavegene. Dette gjelder forhold som vegoppmerking, tverrfall, vegdekke og vegskulder. I tillegg til disse dødsulykkene er det rimelig å anta at forhold ved vegdekke har medvirket også i et betydelig antall ulykker med hardt skadde.

Det er av denne grunn viktig at Statens vegvesen har et godt styringssystem for vedlikeholdet, blant annet for vedlikehold av vegdekke. God oversikt og oppfølging av mål, oppgaver og planer er viktig for å kunne utøve god styring og ledelse av virksomheten.

I denne tilsynssaken har Vegtilsynet sett på:

- Om Statens vegvesen har utarbeidet tilstrekkelige mål og planer og beskrevet organisering og oppgaver for vedlikehold av vegdekke?
- Om Statens vegvesen sine mål og planer for vedlikehold av vegdekke blir systematisk fulgt opp, evaluert og eventuelt justert?

Vegtilsynet har gjennomgått relevant dokumentasjon og gjennomført intervjuer med aktuelt personell i Statens vegvesen.

Samlet sett har tilsynssaken vist at Statens vegvesen har etablert et styringssystem for vedlikehold av vegdekke, men at det er betydelige mangler ved de deler av systemet som Vegtilsynet har undersøkt, og at systemet ikke er tilstrekkelig kjent og forankret blant ledelsen på ulike nivå.

Statens vegvesen har i sin styring og oppfølging et stort fokus på at aktiviteter gjennomføres i tråd med plan og fastsatt budsjett. Målstrukturen handler i dag mye om å gjennomføre aktiviteter, og er i liten grad fokusert på leveransen som handler om tilstanden på vegnettet. De overordnede målene fra Nasjonal transportplan (NTP) er ikke operasjonalisert og brutt ned på relevant nivå i virksomheten.

Dette gir manglende sammenheng mellom hovedmålet knyttet til trafiksikkerhet i NTP, føringene om at vedlikeholdsinnsetningen må være tilstrekkelig til at veiens tilstand ikke skal forårsake alvorlige ulykker, og de konkrete planene for vedlikehold av vegdekke.

Vegtilsynets fokusområde i denne tilsynssaken har vært vedlikehold av vegdekke. Vi ser at Statens vegvesen har kommet lenger i arbeidet med å utarbeide planer for denne typen vedlikeholdsaktivitet enn øvrige typer vedlikehold.

Vegtilsynet fant følgende tre avvik:

TILSYNSRAPPORT 2024-06

- Statens vegvesen har ikke operasjonalisert mål for vedlikehold av vegdekke.
- Statens vegvesen utarbeider ikke planer for vedlikehold av vegdekke i tråd med alle krav i egen vedlikeholdspolicy.
- Statens vegvesen divisjon Drift og vedlikehold gjennomfører ikke Ledelsens gjennomgåelse i tråd med krav.

Disse tre funnene vil bli fulgt opp med Statens vegvesen.

I tillegg har vi gjort tre observasjoner.:

- Statens vegvesen bør utarbeide et samlet mål og indikatorsett som også oppleves relevant for de aktører som har ansvar for planlegging og gjennomføring av oppgaver.
- Statens vegvesen bør tydeliggjøre ansvar og roller mellom avdelinger i divisjon Drift og vedlikehold knyttet til vedlikehold av vegdekke.
- Statens vegvesen bør sørge for at det er tilstrekkelig kompetanse og ressurser på eget kvalitetsarbeid.

Innhold

1. Bakgrunn	6
2. Mål med saken	7
3. Metode og gjennomføring	8
4. Tilsynsresultat	9
5. Konklusjon	16
Vedlegg 1: Dokumentliste	17
Vedlegg 2: Oversikt over intervjuet personell	18

1. Bakgrunn

I én av fire dødsulykker på norske veier i 2023 var dårlige veier en medvirkende årsak til ulykken. I perioden 2014 – 2022 har forhold ved vegdekke medvirket til 45 dødsulykker på riks- og europavegene. Dette gjelder forhold som vegoppmerking, tverrfall, vegdekke og vegskulder. I tillegg til disse dødsulykkene er det rimelig å anta at forhold ved vegdekke har medvirket også i et betydelig antall ulykker med hardt skadde.

Det overordnede transportpolitiske målet er i Nasjonal transportplan (NTP) 2025-2036 satt til «Et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i hele landet i 2050». Videre er dette overordnede målet støtte opp av fem hovedmål:

- Enklere reisehverdag og økt konkurranseevne for næringslivet
- Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål
- Nullvisjon for drepte og hardt skadde
- Effektiv bruk av ny teknologi
- Mer for pengene

I NTP kapittel 13.4 er det videre beskrevet en ambisjon om at «drifts- og vedlikeholdsinnsatsen må være tilstrekkelig til at ikke veiens tilstand forårsaker alvorlige ulykker for de reisende». Det påpekes også i kap. 13.4.2 at «vedlikehold utføres for å ta vare på og bevare veinettet i hele den forutsatte levetiden. Det innebærer bl.a. å opprettholde standarden på veidekker [...] i tråd med fastsatte kvalitetskrav.»

I NTP rettes også mer fokus på måloppnåelse og at innsatsen skal være datadrevet hva gjelder tilstanden på veiene. Vedlikeholdsmidler skal sikre at veiens funksjon opprettholdes og at tilstanden forbedres gjennom investeringstiltak samt legge til rette for mer effektiv bruk av midler til vedlikehold og mindre til investeringer.

I Riksrevisjonens dokument 3:11 (2022-2023) *Kvalitet og effektivitet i drift og vedlikehold av riks- og fylkesveier* påpekes det flere svakheter ved SVV sin styring og oppfølging av drift og vedlikehold, jf. kap. 4.3. En av konklusjonene er at «etaten har få måleindikatorer og lite informasjon om hvordan drift og vedlikehold bidrar til hovedmålene, til bruk i overordnet styring og oppfølging av drift og vedlikehold.»

Statens vegvesen beskriver i sine tertialrapporter for 2024 at det er stor risiko for at vedlikeholdsetterslepet påvirker trafikksikkerheten negativt.

Det er viktig at Statens vegvesen har godt styringssystem for vedlikeholdet, blant annet for vedlikehold av vegdekke. God oversikt og oppfølging av mål, oppgaver og planer er viktig for å kunne utøve god styring og ledelse av virksomheten.

2. Mål med saken

Målet med tilsynet er å undersøke utvalgte deler av Statens vegvesen sitt styringssystem for vedlikehold av vegdekke.

Vegtilsynet har sett på følgende problemstillinger:

- Har Statens vegvesen utarbeidet tilstrekkelige mål og planer og beskrevet organisering og oppgaver for vedlikehold av vegdekke?
- Blir Statens vegvesen sine mål og planer for vedlikehold av vegdekke systematisk fulgt opp, evaluert og eventuelt justert?

Omfang og avgrensing

I formøte før tilsynssaken ble varslet fremholdt Statens vegvesen at de sentrale prosessene i kvalitetssystemet knyttet til divisjon Drift og vedlikehold sine ansvarsområder er under revisjon. For å ta hensyn til en slik større revidering av prosesser, prosedyrer og rutiner gjennomfører vi en sak som ser på ledelsesmessige sider i forbindelse med vedlikehold av vegdekke.

3. Metode og gjennomføring

Metode

Vegtilsynet skal føre tilsyn med at krav om sikkerhet knyttet til riksveginfrastrukturen er ivaretatt av Statens vegvesen og Nye Veier AS, jf. veglova § 11 b og instruks for Vegtilsynet. Tilsynssakene blir gjennomført etter revisjonsprinsippene i NS-EN ISO 19011 *Veiledning for revisjon av ledelsessystemer*.

Statens vegvesen sitt styringssystem består blant annet av mål- og resultatstyring (Resultatbanken) og ledelsessystem for kvalitet (Kvalitetssystemet).¹

Gjennomføring

Tilsynet har hatt slik framdrift:

Dato	Framdrift
11. september 2024	Varsel om tilsynssak
4. oktober 2024	Åpningsmøte
4.-15. oktober 2024	Intervjuer, se vedlegg 1
31. oktober 2024	Møte, oppsummering etter intervjuer
12. desember 2024	Utkast til rapport på faktasjekk
9. januar 2025	Frist tilbakemelding faktasjekk
17. januar 2025	Endelig rapport

Tabell 1: Gjennomføring og framdrift av tilsynssaken

Vegtilsynet har i forbindelse med gjennomføringen av tilsynssaken mottatt dokumentasjon fra tilsynspart².

Vegtilsynet gjennomførte intervjuer med fungerende divisjonsdirektør i divisjon Drift og vedlikehold, samt én kvalitetsansvarlig og tre (av fem) avdelingsdirektører i divisjonen³

Utkast til rapport ble lagt fram for tilsynspart for faktasjekk 12. desember 2024. Tilsynspart gav 7. januar 2025 tilbakemelding på utkast til rapport.

Vegtilsynet opplever at det har vært god dialog mellom partene, der tilsynspart har lagt forholdene til rette for ei effektiv gjennomføring av tilsynet.

¹ Toppdokument; virksomhetsstyring i Statens vegvesen, datert 06.09.2024

² Oversikt over mottatt dokumentasjon finnes i vedlegg 1

³ Nærmere informasjon om intervjuene framgår av vedlegg 2

4. Tilsynsresultat

Symbol som er brukt for å illustrere tilsynsfunnene i rapporten går fram av tabellen under.

Symbol	Vurdering
	Avvik: Manglende samsvar med krav
	Observasjon: Forhold der en gjennom tilsynet har sett at det er potensial for forbedring hos tilsynspart
	Undersøkelsen har ikke avdekket avvik

Tabell 2: Illustrasjon på tilsynsfunn

Tilsynskriterium 1: Statens vegvesen skal beskrive mål, oppgaver og organisering for vedlikehold av vegdekke

Ifølge Prop. L 160 (2015-2016) skal et styringssystem etter veglova § 11 b ivareta bl.a. krav fastsatt i og i samsvar med lov og nasjonale mål og føringer og pliktsubjektenes egne instruksjoner. Lovproposisjonen sier videre at styringssystemet også skal vise «[...] korleis kontrollen er sikra frå den øvste leiing til dei ulike nivå i verksemda», jf. s. 14.

Vegtilsynet legger til grunn at øverste ledelse har ansvar for å sørge for at målene er operasjonalisert og brutt ned på relevante nivå i virksomheten. Vegtilsynet legger videre til grunn at en viktig faktor for å ha et tilstrekkelig og effektivt styringssystem er å ha oversikt over og beskrive virksomheten sine mål, oppgaver, planer og organisering. Etablerte oppgaver og planer må også ha en klar sammenheng med målene og være dekkende for målene.

Tilsynsbevis:

I *Toppdokument; virksomhetsstyring i Statens vegvesen* heter det at mål- og resultatstyring «er det overordnede styringsprinsippet i staten. Mål- og resultatstyring som metode handler om å sette mål, følge opp om målene nås, og bruke informasjonen til innsikt, styring og kontroll. Det går videre frem at dette skjer ved at:

«virksomhetens ledelse operasjonaliserer overordnede mål til mål for leveranser, som tilordnes enheter nedover i styringslinjen. Samtidig delegeres myndighet slik at det utøvende nivået får frihet til å løse oppgavene innenfor de gitte rammene. Mål- og resultatstyringen i etaten operasjonaliseres gjennom resultatavtaler, som er den skriftlige avtalen mellom vegdirektøren og direktørene.»

Toppdokumentet er det øverste interne styrende dokumentet i Statens vegvesen og gjelder for alle deler av virksomheten.

Divisjon Drift og vedlikehold har etablert en vedlikeholdspolicy⁴ som slår fast at det «skal etableres mål for vedlikehold på alle nivå. Målstyring skal brukes for å evaluere

⁴ Vedlikeholdspolicy for Divisjon Drift og vedlikehold, datert 08.05.2023

organisasjonens ytelse og effektivitet.» Gjennom vedlikeholdspolicyen har divisjonen videre satt krav om at det skal «etableres en vedlikeholdsplan med tilhørende vedlikeholdsbudsjett. Vedlikeholdsplanen skal rulleres årlig (operativt), med 4 års budsjett (taktisk), og ytterligere 6 års langtidsbudsjett (strategisk siktelinje).». Videre står det også i policyen at «vedlikeholdsprosessene skal standardiseres på tvers av fag og geografi.»

Dokumentgjennomgang og intervju har vist at hovedmålene i Nasjonal transportplan i noen grad er operasjonalisert på virksomhetsnivå gjennom Statens vegvesen sin virksomhetsstrategi⁵. Hovedmålet knyttet til trafiksikkerhet er for eksempel brutt ned til styringsindikatoren «Redusere drepte og hardt skadde. Redusere drepte og hardt skadde til maksimalt 350 innen 2030.» Ut over dette er det ikke presentert operasjonaliserte mål for divisjonen for vedlikeholdsarbeidet.

Det er inngått resultatavtaler mellom vegdirektør og divisjonsdirektør (RA1), samt resultatavtaler mellom divisjonsdirektør og avdelingsdirektørene (RA2). For divisjon Drift og vedlikehold er det fastsatt to enhetsindikatorer knyttet til hovedmålet om trafiksikkerhet (nullvisjon for drepte og hardt skadde). Det er «Andel av strakstiltak identifisert i TS-inspeksjoner som er lukket» og «Gjennomføre nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet». I tillegg er det fastsatt en indikator om oppetid på vegnettet knyttet til målet «Øke fremkommelighet».

Resultatavtalene til lederne for de geografiske områdene inneholder en indikator knyttet til «Andel av vegnettet med vegdekke som tilfredsstillende krav til spor og jevnhet i vedlikeholdsstandarden (R610)». Denne indikatoren er tillagt Teknologivdelingen å rapportere på tertialvis.

Det er ikke i tilsynssaken presentert noe konkretisert mål for vedlikehold av dekke, eller andre aktiviteter som gjelder vedlikehold av vegen.

Målene i resultatavtalene og indikatorene knyttet til dem oppleves av flere av de intervjuede som overordnede og mindre relevante i forbindelse med planlegging og gjennomføring av de oppgaver som tilligger deres enhet.

Det er gjennom Håndbok R610 *Standard for drift og vedlikehold av riksveger* fastsatt krav til vegdekke. På spørsmål i intervjuer har det ikke blitt vist i hvilken grad kravene knyttet til vegdekke i R610 faktisk nås.

Vedlikeholdsplaner ble gjort tilgjengelig for Vegtilsynet og presentert og gjennomgått i intervju. Det utarbeides i de geografiske områdene detaljerte strekningsvise planer for asfaltering av riksvegene på årlig basis. Disse planene bygger bl.a. på målinger av spor og jevnhet. Årlige planer finnes for de øvrige ulike vedlikeholdsaktivitetene. Gjennomføringen av disse planene skal følges opp og eventuelle avvik registreres og dokumenteres.

Det er ulik oppbygging og detaljeringsgrad for de årlige planene, både mellom de ulike geografiske områdene og for ulike vedlikeholdsaktiviteter.

⁵ Statens vegvesen sin virksomhetsstrategi | Statens vegvesen

4-årige planer for vedlikehold av vegdekke finnes for noen, men ikke alle, av de geografiske områdene. For andre vedlikeholdsaktiviteter foreligger det i liten grad fullstendige 4-årige planer i de ulike geografiske områdene. Strategiske siktelinjer har ikke blitt presentert gjennom tilsynssaken.

I intervjuene ble det ytret ønske om å ta opp tidligere samarbeid på seksjonsledernivå mellom de geografiske områdene, bl.a. for å få etablert en felles mal for vedlikeholdsplaner og hvordan disse skal måles og følges opp.

Vurdering:

Divisjon Drift og vedlikehold har etablert rammeverk for et styringssystem gjennom det sentrale dokumentet *Toppdokument* og gjennom å ha etablert en *vedlikeholdspolicy* og en *kvalitetspolicy*⁶. Vedlikeholdspolicyen er overordnet og et utgangspunkt for mer konkrete mål, planer og aktiviteter. Vegtilsynet vurderer at policyene definerer hvordan divisjonen ønsker å jobbe, men i mindre samsvarer med hvordan divisjonen jobber per i dag.

Når det gjelder vedlikehold av vegdekke – og vegnettet generelt – mangler det klare mål i resultatavtalene. Vegtilsynet har ikke blitt forelagt slike mål. De overordnede føringene i NTP om vedlikeholdsinnsatsen og opprettholdelse av standard på vegdekke (se kap. 1 Bakgrunn) er ikke brutt ned og operasjonalisert. Det skal rapporteres på oppnåelse av fastsatte kvalitetskrav fra håndbok R610, men det er ikke synliggjort noen konkrete mål knyttet til denne indikatoren. Tilbakemeldinger i intervju tilsier videre at rapportering på denne indikatoren ikke er en del av den løpende styringsdialogen.

Vår vurdering er at Statens vegvesen ikke har tilstrekkelig system for beskrive mål og å planlegge vedlikeholdsaktiviteten, herunder knyttet til vedlikehold av vegdekke, slik at denne bidrar til å nå de overordnede målene knyttet til bl.a. trafikksikkerhet.

Målstrukturen handler i dag mye om å gjennomføre aktiviteter, og er i liten grad fokusert på sluttproduktet som handler om tilstanden på vegnettet.

Etter Vegtilsynet sin vurdering er det manglende sammenheng mellom hovedmålet knyttet til trafikksikkerhet i Nasjonal transportplan, føringene om at vedlikeholdsinnsatsen må være tilstrekkelig til at veiens tilstand ikke forårsaker alvorlige ulykker, målene som er satt i resultatavtalene og de konkrete planene i divisjonen for vedlikehold av vegdekke. De overordnede målene er ikke operasjonalisert og brutt ned på relevant nivå i virksomheten. Undersøkelsen viser at mål- og resultatstyringen ikke er tilstrekkelig kjent og forankret blant ledelsen på ulike nivå. I tillegg oppleves målene og indikatorene som mindre relevante i forbindelse med planlegging og gjennomføring av vedlikeholdsoppgaver.

Det er i stor grad etablert vedlikeholdsplaner for kommende budsjettår som et virkemiddel for planlegging og prioritering, og i noen grad planer med lengre horisont. Det er ulikheter i modenhet og detaljeringsgrad på planene innenfor ulike typer vedlikeholdsaktiviteter og

⁶ Kvalitetspolicy for Divisjon drift og vedlikehold, datert 11.01.2024. Et dokument som «beskriver hvordan Divisjon drift og vedlikehold benytter prosesser, systemer og forbedringsarbeid til å levere og forbedre våre tjenester til samfunnet.»

mellom de geografiske områdene. Alle de undersøkte geografiske områdene har årsplaner for vedlikehold av vegdekke. Ikke alle har fireårige planer for vedlikehold av vegdekke og vi har ikke blitt presentert noen strategiske siktelinjer.

● **Funn 1 – avvik**

Statens vegvesen har ikke operasjonalisert mål for vedlikehold av vegdekke.

● **Funn 2 – avvik**

Statens vegvesen utarbeider ikke planer for vedlikehold av vegdekke i tråd med alle krav i egen vedlikeholdspolicy.

● **Funn 3 – observasjon**

Statens vegvesen bør utarbeide et samlet mål og indikatorsett som også oppleves relevant for de som har ansvar for planlegging og gjennomføring av oppgaver.

Tilsynskriterium 2: Statens vegvesen skal følge opp mål og planer for vedlikehold av vegdekke

I følge Prop. L 160 (2015-2016) er sentrale aktiviteter i et styringssystem «gjennomføring av risikovurderingar som gjer naudsynt avgjerdsgrunnlag for å ivareta tryggleiken i veginfrastrukturen, samt måling, oppfølging og forbetring.»

Virksomheten har ansvar for at mål og planer blir systematisk fulgt opp, evaluert og justert ved behov.

Vegtilsynet legger til grunn at mål og planer må systematisk følges opp av ledelsen, og at øverste leder har ansvaret for at virksomheten kontrollerer at mål, oppgaver, tiltak og planer gjennomføres som planlagt.

Tilsynsbevis:

Toppdokumentet til Statens vegvesen beskriver at mål- og resultatstyring – i tillegg til å sette mål for hva som skal oppnås - innebærer å:

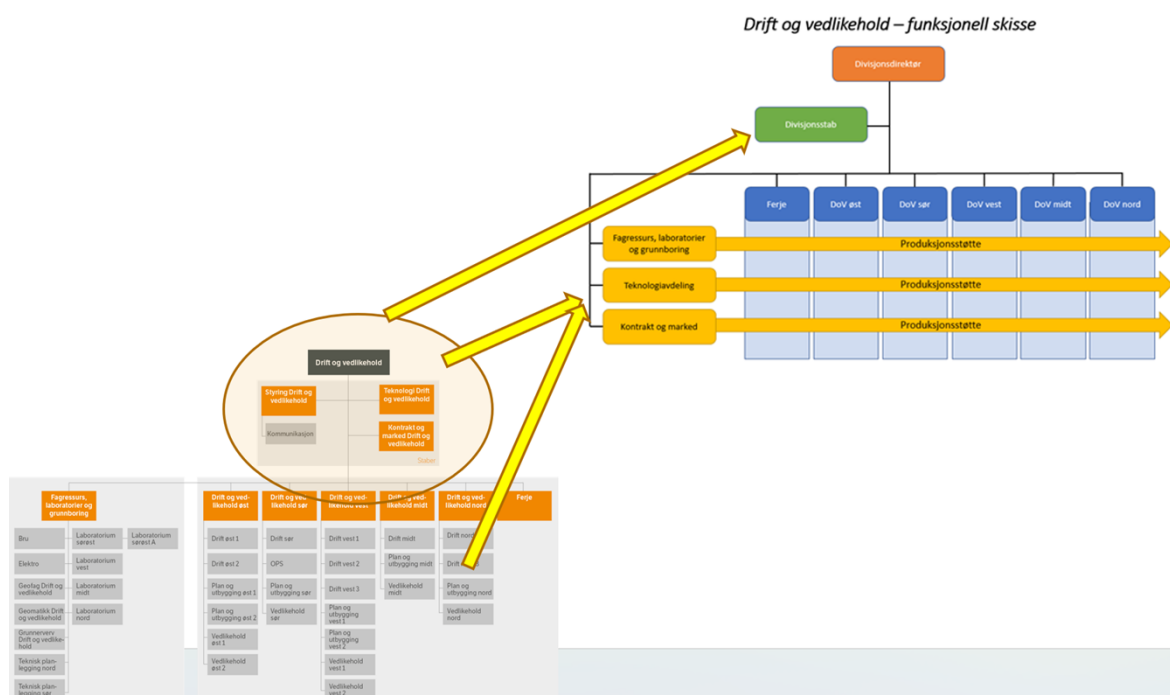
- Innhente og vurdere styringsinformasjon ut fra målene
- Bruke denne informasjonen til innsikt, styring og kontroll

I intervjuene fremheves det at styringsdialogen i hovedsak handler om oppfølging av økonomi og budsjett. Lederne for de geografiske områdene som vi intervjuet viser til at resultatavtalene ikke er et aktivt styringsverktøy, men fungerer som et oppslagsverk for hva som formelt skal rapporteres i tertial- og årsrapportering.

I dokumentgjennomgangen kommer det også fram at det i tertialrapporteringen er et stort fokus på rapportering av økonomiske forhold. I tillegg rapporteres det på de indikatorer som resultatavtalen sier det skal rapporteres på. De delene av tertialrapporten som omhandler måloppnåelse for hovedmålene fra NTP, og risikovurderinger er ikke fylt ut av de geografiske områdene. I intervjuene har enkelte trukket fram at de opplever at det er en sammenheng i rapporteringen, men at de ikke får formidlet eller synliggjort de utfordringene de selv oppfatter som viktigst eller mest kritisk gjennom rapporteringen.

Intervjuene viser at en intern endring i stabsorganiseringen i 2023, se figur 1, oppleves å ha ryddet i enkelte styringslinjer og i større grad avklart hva som faktisk er stabsoppgaver og produksjonsstøtte. I intervjuer blir det likevel trukket frem at ansvar og roller er noe uklart mellom de geografiske områdene (de operative enhetene) og de landsdekkende avdelingene. Særlig grensesnittet mellom Teknologiavdelingen og de geografiske områdene blir trukket fram som et område med fortsatt behov for avklaring.

I likhet med når det gjelder utforming av planer, finner Vegtilsynet at det er ulike måter å følge opp planene på i de ulike geografiske enhetene. Det finnes i liten grad gyldige felles maler og føringer for dette arbeidet.

Figur 3: Endring i stabsorganisering i 2023, fra intervju med fungerende divisjonsdirektør

Vegtilsynet finner at det i de geografiske områdene gjennomføres detaljert oppfølging av de ulike aktivitetene knyttet til vedlikehold av vegdekke. Det er i tilsynssaken ikke blitt presentert noen kobling mellom denne registreringen og dokumentasjonen og indikatoren for tilstand for vegdekke.

Vedlikeholdspolicyen stiller krav om at det skal gjennomføres Ledelsens gjennomgåelse (LG).⁷ Ledelsens gjennomgåelse er et sentralt tiltak for å sikre evaluering av internkontroll og kvalitetsstyring. En forenklet versjon av LGG har blitt gjennomført i divisjonen i 2024, da med fokus på et større oppryddings- og utviklingsarbeid av Kvalitetssystemet. Dette arbeidet følger i liten grad de føringer som er gitt i prosessen «Utføre ledelsens gjennomgåelse», datert 07.09.2022.

Vurdering:

Intervjuene indikerer at Statens vegvesen i sin styring og oppfølging av vedlikeholdsarbeidet har størst fokus på at aktiviteter gjennomføres i tråd med plan og fastsatt budsjett. Det er i mindre grad fokus på i hvilken grad utført vedlikehold svarer opp mål internt og overordnede føringer satt i NTP. Vegtilsynet vurderer at oppfølging av mål er lite spesifikt og målbart, noe som er en naturlig konsekvens av den manglende operasjonaliseringen av mål, jf. funn 1. Dette har gjort det krevende å vurdere og

⁷ Jf. også NS-EN ISO 9001:2015, kap. 9.3

konkludere på om mål blir systematisk fulgt opp, evaluert og justert. I praksis har ledelsen fokus på oppfølging av økonomi og budsjett.

Uavklarte roller og ansvar, slik det gis uttrykk for i enkelte intervjuer, kan delvis forklares med at Kvalitetssystemet i varierende grad har vært tilpasset divisjon Drift og vedlikehold sine behov. Det oppryddings- og utviklingsarbeid som nå gjennomføres knyttet til Kvalitetssystemet kan bidra til å avklare de uklarheter som i dag finnes. Vegtilsynet vurderer det i denne sammenheng som kritisk at divisjonen har tilstrekkelig kompetanse og ressurser til utviklingsarbeid. At ansvar og roller oppleves som noe uklart gir også uttrykk i fokusområdet for tilsynssaken, som har vært å undersøke at det er utarbeidet tilstrekkelige mål og planer og at dette blir systematisk fulgt opp.

Ledelsens gjennomgåelse har ikke funnet en form og et innhold som er i tråd med de krav som Statens vegvesen sitt kvalitetssystem stiller til dette tiltaket.

 Funn 4 – observasjon

Statens vegvesen bør tydeliggjøre ansvar og roller mellom avdelinger i divisjon Drift og vedlikehold knyttet til vedlikehold av vegdekke.

 Funn 5 – avvik

Statens vegvesen divisjon Drift og vedlikehold gjennomfører ikke *Ledelsens gjennomgåelse* i tråd med interne krav.

 Funn 6 – observasjon

Statens vegvesen bør sørge for at det er tilstrekkelig kompetanse og ressurser på eget kvalitetsarbeid.

5. Konklusjon

Samlet sett har tilsynssaken vist at Statens vegvesen har etablert et styringssystem for vedlikehold av vegdekke, men at det er betydelige mangler ved de deler av systemet som Vegtilsynet har undersøkt, og at systemet ikke er tilstrekkelig kjent og forankret blant ledelsen på ulike nivå.

Vi ser at divisjon Drift og vedlikehold har gjennomført endringer i stabsorganiseringer som har hatt positiv effekt. Samtidig gjenstår det arbeid med avklaring av grensesnitt mellom de geografiske områdene og stabsfunksjonene som har nasjonalt ansvar.

Statens vegvesen har i sin styring og oppfølging et stort fokus på at aktiviteter gjennomføres i tråd med plan og fastsatt budsjett. Målstrukturen handler i dag mye om å gjennomføre aktiviteter, og er i liten grad fokusert på leveransen som handler om tilstanden på vegnettet. De overordnede målene er ikke operasjonalisert og brutt ned på relevant nivå i virksomheten.

Dette gir manglende sammenheng mellom hovedmålet knyttet til trafiksikkerhet i NTP, føringene om at vedlikeholdsinnsetningen må være tilstrekkelig til at veiens tilstand ikke forårsaker alvorlige ulykker, og de konkrete planene i divisjonen for vedlikehold av vegdekke.

Vårt fokusområde i saken har vært vedlikehold av vegdekke. Vi ser at Statens vegvesen har kommet lenger i arbeidet med å utarbeide planer for denne typen vedlikeholdsaktivitet enn øvrige typer vedlikehold.

Vedlegg 1: Dokumentliste

Dokumenter mottatt fra Statens vegvesen:

- VS Vedlikehold av vegdekke.msg
- «Toppdokument; virksomhetsstyring i Statens vegvesen» (Kvalitet og sikkerhet 23.01.2023)
- «Toppdokument – virksomhetsstyring i Statens vegvesen» (Kvalitet og sikkerhet 06.09.2024)
- «Utvikling av tilstandsindikator for riksvegnettet» – presentasjon for Vegtilsynet (Styringsstab Transport og samfunn, Brunvoll, Tone 12.04.2024)
- «Vedlikeholdspolicy for Divisjon drift og vedlikehold» (Statens vegvesen 15.09.2022)
- «Vedlikeholdspolicy for Divisjon drift og vedlikehold» (Statens vegvesen 08.05.2023)
- Prosess «Vedlikeholde (DOV)» (Direktør Drift og vedlikehold, 27.06.2024)
- Prosess «Utføre ledelsens gjennomgåelse» (Avdelingsdirektør Kvalitet og sikkerhet, 07.09.2022)
- «Kvalitetspolicy for Divisjon drift og vedlikehold versjon 1.0» (Statens vegvesen, 11.01.2024)
- Kvalitetsansvarligrollen.docx
- «Håndbok R610 Standard for drift og vedlikehold av riksveger» (Vegdirektoratet 2014)
- «Garasjerydding» - presentasjon (Statens vegvesen)
- Vedlikeholdsplan for DOV sør 2023-2030
- Vedlikeholdsplan 2024-2027 DOV midt
- T2-rapport 2024 DOV Sør resultatbank
- T2-rapport 2024 DOV Sør
- T2-rapport 2024 DOV Nord inkl resultatbank
- T2-rapport 2024 DOV Midt resultatbank
- T2-rapport 2024 Dov Midt
- Resultatavtale sør DOV 2024
- Resultatavtale Nord DOV 2024
- Resultatavtale Midt DOV 2024
- Resultatavtale DOV Oppgaver og ansvarsbeskrivelse 2024
- Kopi av Arbeidsdokument Finnmark 2024-2027
- Felles arbeidsfil AKTIV - Vedlikeholdsplan
- Bruvedlikeholdsplanen

Vedlegg 2: Oversikt over intervjuet personell

Oversikten ligger i dokument 360-dokumentasjon «Vedlegg 2: oversikt over intervjuet personell sak 2024-06».